

Obsah

Předmluva ve třech dějstvích / 9

**J. E. Purkyně: Útržky ze zápisníku
zemřelého přírodovědce / 19**

1. Planetář / 21
2. Pohled z dále a z blízka při posuzování živého
a mrtvého / 22
3. Předmětné nazírání duševního života v přírodě / 24
4. Démonično / 27
5. Individualita vesmíru a Země / 31
6. Země jako duševně-duchovní individuum / 34
7. Organické procesy při psychických činnostech / 39
8. Kult osoby / 53
9. Osobní a neosobní Bůh / 56
10. Osobní ráz ducha Země / 62
11. Atmosférový smysl duše Země / 82
12. Vodní smysl duše Země / 92
13. Zemní smysl duše Země / 95

O duši Země a romantické vědě / 99

Úvod / 101

Emanuel Rádl: O rázu filosofování Purkyňova... / 107

Jaromír Loužil: Purkyně přírodovědec a naturfilosof / 113

Václav Čilek: Tři příběhy o vědomí duše zemské / 137

Příběh první. Purkyně, jeho doba a úvahy
o duchovním a hmotném vesmíru / 138

Příběh druhý. Spojené a rozpojené nádoby.
Božena Němcová, prostory vzdělanosti
a přírodní vědy / 163

Příběh třetí. Geolog Charles Darwin: Jak geologie objevila čas a biologie evoluci / 178

Jan Janko: Útržky o Útržcích / 191

Tomáš Hermann: Torzo a komplexita v romantické vědě Purkyně a Palackého: Útržky a Krásověda / 211

Stanislav Komárek: Nebýt jako strom v lese, který roste, protože musí / 255

Anton Markoš: Gaia a Solaris, dva symboly živé země / 259

Zdeněk Neubauer: Meditace o houbách a o kráse země jakožto živlu / 269

J. E. Purkyně v datech / 285

O autorech / 292

Bibliografie / 296

Sebrané spisy – Opera omnia J. E. Purkyně / 307

Ediční a bibliografická poznámka / 308

Summary / 312

Jmenný rejstřík / 313

Ilustrace na obálce

Hadice *Gorgonocephalus caputmedusae*, hlubokomořský ostnokožec příbuzný mořským hvězdicím, ve vyobrazení Jacoba Xavera Schmuzera v dobově populární encyklopedii F. J. Bertucha *Bilderbuch zum Nutzen und Vergnügen der Jugend – Porte-feuille instructif et amusant pour la jeunesse*, Wien 1801–1804 (sv. VI, tab. 44).

Ilustrace na předsádkách

Zobrazení průřezu Zemí s vodami a ohni zemskými v knize Athanasia Kirchera *Mundus subterraneus* (1665).